

VENDIMI DHE GJETJET

Data e miratimit: 26 mars 2021

Nr. i lëndës: 2016-15

Dragan Janačković

kundër

EULEX-it

Paneli për Shqyrtimin e të Drejtave të Njeriut i mbledhur më 26 mars 2021, ku të pranishëm ishin anëtarët e paraqitur në vijim:

Z. Guénaël METTRAUX, kryesues
Z. Petko PETKOV, anëtar zëvendësues
Znj. Anna AUTIO, anëtare

Ndihmuar nga:

Z. Ronald Hooghiemstra, zyrtar ligjor

Pas shqyrtimit të ankesës së lartpërmendur, e cila është dorëzuar në pajtim me Veprimin e Përbashkët të Këshillit 2008/124/CFSP të datës 4 shkurt 2008, Konceptin Llogaridhënës të EULEX-it të datës 29 tetor 2009 për themelimin e Panelit për Shqyrtimin e të Drejtave të Njeriut dhe Rregullores së Punës së Panelit, e ndryshuar për herë të fundit më 11 dhjetor 2019,

Pas shqyrtimit përmes mjeteve elektronike në pajtim me Rregullën 13(3) të Rregullores së punës së Panelit, vendosi si në vijim:

I. PROCEDURA PARA PANELIT

1. Ankesa në këtë lëndë është regjistruar në Panel më 30 qershor 2016.
2. Më 27 qershor 2017, Paneli ka kërkuar nga ankuesi të ofroj informata shtesë.
3. Më 20 tetor 2017 është pranuar një përgjigje nga përfaqësuesi i ankuesit që janë përfshirë informata shtesë në lidhje me këtë lëndë.
4. Më 8 dhjetor 2017, Paneli i ka përcjellë pyetjet shefit të Misionit (ShM-së), Misioni i Bashkimit Evropian i Sundimit të Ligjit në Kosovë, EULEX-i Kosovë, duke e ftuar atë të paraqiste përgjigjet dhe vërejtjet e saja me shkrim për ankesat.
5. Vërejtjet e ShM-së janë pranuar më 19 prill 2019 dhe iu komunikuan ankueses për vërejtje shtesë.
6. Ankuesja nuk e ka shfrytëzuar mundësinë për të parashtruar vërejtje shtesë.
7. Më 11 shtator 2019, Paneli dha vendimin e tij për pranueshmëri në këtë rast, duke e shpallur ankesën të pranueshme në lidhje me nenet 2, 3, 8 dhe 13 të Konventës

Evropiane të të Drejtave të Njeriut (këtu e tutje, "Konventa Evropiane" ose "Konventa") (<https://hrrp.eu/docs/decisions/2019-09-11%20Admissibility%20Decision%202016-15%20signed.pdf>).

8. Për më tepër, në Vendimin e tij për Pranueshmëri, Paneli ftoi palët të adresojnë pyetjet e mëposhtme:

I. PËR SHEFIN E MISIONIT:

- i. A ishte marrë zyrtarisht ndonjë vendim për të mos hetuar këtë rast? Nëse po, kur dhe nga kush?
- ii. Çfarë hapash, nëse ka, kishte marrë Misioni për të hetuar këtë rast?
- iii. Çfarë kontakte, nëse ka, kishte pasur Misioni me të afërmit e të zhdukurve dhe ankuesin në veçanti?
- iv. Çfarë informacioni, nëse ka, në lidhje me përpjekjet hetimore, kur dhe në çfarë mënyre i kishte ofruar Misioni të afërmit e të zhdukurve?
- v. Nëse Misioni nuk ka ofruar asnjë informacion, pse jo?
- vi. A ishte transferuar dosja e lëndës që kishte të bënte me këtë çështje tek autoriteteve vendore? Nëse po, kur?

I. PËR ANKUESEN:

- i. Çfarë kontakti, nëse ka, keni pasur me Misionin e EULEX-it ose përfaqësuesit e tij? Nëse po, kur? Nëse jo, pse?
 - ii. A jeni në dijeni rreth ndonjë përpjekjeje të autoriteteve vendore për të hetuar këtë rast?
 - iii. A ka shkelur apo kontribuar Misioni në shkeljen e të drejtave të ankuesit sipas neneve 2, 3, 8 dhe 13 të Konventës? Nëse po, në çfarë mënyre?
 - iv. Cilat janë pasojat - personale, financiare, ligjore dhe emocionale - që lidhen me zhdukjen e të afërmit tuaj?
9. Më 6 dhjetor 2019, Misioni paraqiti përgjigjet e tij në lidhje me pyetjet dhe vërejtjet e tij të mëtejshme mbi meritat e ankesës. Më 10 dhjetor 2019, këto vërejtje iu dërguan ankueses për informacion.
 10. Ankuesja nuk ofroi ndonjë vërejtje shtesë ose përgjigje ndaj pyetjeve të Panelit.

II. FAKTET

11. Faktet e paraqitura nga ankuesja mund të përmbliidhen si më poshtë.
12. Pas nënshkrimit të një marrëveshje armëpushimi midis Republikës Federale të Jugosllavisë dhe NATO-s ("Marrëveshja e Kumanovës"), shumica e fshatarëve që jetonin në Maxhunaj, Komuna e Vushtrrisë lanë shtëpitë e tyre dhe u larguan nga fshati. Me sa duket, shumica e familjes së ankuesit gjithashtu u larguan nga fshati, por babai i tij, Cirilo Janačković, mbeti prapa.
13. Më 15 qershor 1999 ose rreth kësaj date, fshati Maxhunaj raportohet se u dogj nga persona të panjohur. Thuhet se Cirilo Janačković-i u dërgua në një vend të panjohur.
14. Familja raportoi në KFOR se bashkëshorti i babai i tyre, Cirilo Janačković-i, ishte zhdukur nga fshati i tij i lindjes, Maxhunaj më 15 qershor 1999 ose rreth kësaj date.

15. Më 30 janar 2000, një kërkesë për gjurmim për Cirilo Janačković-in u hap në KNKK. KNKK-ja përpiloi Formularët e të dhënave Ante-Mortem si nga ankuesi më 27 gusht 2001, ashtu edhe nga motra e ankuesit më 14 nëntor 2001.
16. Sipas KNKK-së, asnjë gjurmë e Cirilo Janačković-it nuk është gjetur. Fati i tij mbetet i panjohur dhe rrethanat e zhdukjes së tij nuk janë vërtetuar.

III. PARASHTRESAT NGA PALËT

Ankuesi

17. Ankuesi pretendon se gjatë ushtrimit të mandatit të tij ekzekutiv, EULEX-i Kosovë duhej të kishte hetuar zhdukjen e babait të tij dhe me fajin e vet ka dështuar ta bënte këtë duke shkelur të drejtat themelore të babait të tij.

Shefi i Misionit (“ShM”)

18. Më 6 dhjetor 2019, Paneli pranoi parashtresat e ShM-së në lidhje me meritën e kësaj lënde.
19. Në përgjigje të pyetjes së Panelit në lidhje me hapat, nëse ka pasur, që Misioni kishte ndërmarrë për të hetuar këtë rast, Misioni u përgjigj se, sipas të dhënave të tij, Misioni nuk e hetoi këtë rast. Misioni përsëriti që, sipas Raportit të Hetimeve Ante-Mortem të Policisë së UNMIK-ut të marsit 2005, nuk ishte e mundur të viheshin në kontakt me dëshmitarët, *'pasi ata banojnë jashtë Kosovës ose informacioni për vendndodhjen e tyre aktualisht nuk është i disponueshëm'*. Në momenti i dorëzimit në EULEX, lënda u ishte 'në pritje' dhe 'joaktive' për shkak të mungesës së informacionit.
20. Misioni shtoi se:

'Burimet e EULEX-it - Kosovë nuk ishin të pakufizuara dhe do të kishte qenë e paarsyeshme dhe joefektive të hetoheshin të gjitha rastet e krimeve të luftës dhe krimet e tjera të rënda në lidhje me konfliktin në të njëjtën kohë; prandaj, Misioni duhej t'i jepte përparësi domosdoshmërisht lëndëve të caktuara ndaj të tjerave. Mos hetimi i kësaj lënde ishte pasojë e vendimit të Misionit për t'i dhënë përparësi dosjeve të krimeve të luftës 'ndaj dosjeve të personave të zhdukur'. Siç tregohet në vëzhgimet fillestare të Misionit mbi pranueshmërinë e ankesës, të datës 19 prill 2019, në momentin e dorëzimit tek EULEX-i nga *Njësia e UNMIK-ut për Krimet e Luftës - Raporti i Hetimit Ante-Mortem* për Cirilo Janačković, lënda u regjistrua në një bazë të të dhënave të UNMIK-ut; EULEX-i dëshiron të specifikojë që baza e të dhënave në fjalë është baza e të dhënave të personave të zhdukur', e jo baza e të dhënave për krimet e luftës'.

Gjatë kohës së UNMIK-ut, raportet e personave të zhdukur 'duket se janë hetuar nga Policia e UNMIK-ut vetëm për të përcaktuar vendndodhjen, ose vdekjen e atyre që raportohen të zhdukur. Një numër i madh i raporteve të personave të zhdukur, ka shumë të ngjarë që shumica e tyre, asnjëherë nuk ishin dorëzuar në Departamentin e Drejtësisë të UNMIK-ut, i cili në atë kohë ushtronte funksione prokuroriale, ose që gjithsesi hetonte si krime të mundshme të luftës ose krime të tjera të rënda; ata mbetën joaktiv për vite me radhë në një lloj paqartësie ligjore dhe më pas u transferuan në EULEX. Është e rëndësishme të kujtojmë se gjithashtu një sasi e madhe e dosjeve të krimeve

të luftës 'ishin lënë në një situatë të ngjashme të paqartësisë ligjore para dorëzimit në EULEX. Siç është shpjeguar tashmë, kjo gjendje e pafat e lëndëve bënë të nevojshme në muajt e parë të vitit 2009 shqyrtimin dhe vlerësimin nga Policia e EULEX-it dhe autoritetet ndjekëse të rreth 1,200 kallëzimeve penale, shumica prej tyre joaktive'.

21. I pyetur se çfarë kontakte ka pasur Misioni me familjarët e të zhdukurve, Misioni u përgjigj se nuk duket se kishte pasur kontakte me ankuesin ose anëtarët e tjerë të familjes së të zhdukurve.

22. Misioni shpjegoi se nuk u dha familjarëve të të zhdukurve ndonjë informacion në lidhje me këtë rast sepse,

'si tregohet në vëzhgimet [për pranueshmërinë] të 19 prillit 2019, si pjesë e dorëzimit nga UNMIK-u, EULEX-i pranoi rreth 5,000 dosje të "personave të zhdukur". Duke pasur parasysh burimet e kufizuara në dispozicion, nuk ishte e mundur të informoheshin në mënyrë proaktive të gjithë të afërmit e personave të zhdukur ose të vrarë se çfarë informacioni kishte Misioni dhe nëse lënda po hetohej apo jo'.

23. Për sa i përket faktit nëse dosja e lëndës në lidhje me këtë rast u ish transmetuar autoriteteve vendore, Misioni deklaroi se 'të gjitha dokumentet që kanë të bëjnë me zhdukjen e Cirilo Janačković, të cilat mbaheshin nga Njësia e Hetimeve të Krimeve të Luftës e EULEX – NjHKL iu është dorëzuar Policisë së Kosovës në një moment dikur në vitin 2018'.

24. Për sa i përket nëse Misioni kishte shkëlur të drejtat e ankuesit sipas neneve 2, 3, 8 dhe 13 të Konventës, Misioni së pari e bën të qartë se nuk e konteston kompetencën *ratione materiae* të Panelit mbi këtë lëndë. Sidoqoftë, Misioni përsërit qëndrimin e tij se vlerësimi i Panelit për sjelljen e Misionit sipas këtyre dispozitave të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut në lidhje me zhdukjen specifike të Cirilo Janačković duhet të marrë parasysh rrethanat në të cilat Misioni ishte thirrur për të zbatuar mandatin e tij.

25. Mbi atë bazë, Misioni fton Panelin në veçanti të marrë parasysh:

- a. shkalla e krimeve në fjalë (në veçanti, fakti që konflikti shkaktoj ndoshta deri në 13,000 viktima) që do të thotë se jo të gjitha krimet mund të hetoheshin ndonjëherë; dhe
- b. gjendja e dosjeve të trashëguara nga UNMIK-u. Në atë drejtim, Misioni tregon për natyrën joadekuate dhe jo të plotë të të dhënave - rreth 800,000 faqe - që ish siguruar nga UNMIK-u, i cili kërkoi që Misioni të investonte shumë kohë dhe burime në rishikimin dhe organizimin e tyre.

26. Mbi atë bazë, Misioni fton Panelin të sigurojë që vlerësimi i tij për atë që mund të bëhet në ato rrethana duhet të jetë realist dhe proporcional. Në veçanti, Misioni shpjegon se efekti i kombinuar i një numri të madh të lëndëve dhe burimeve të kufizuara bëri që Misioni t'i jepte përparësi 1,200 dosjeve të lëndëve të etiketuara 'krime lufte' nga UNMIK-u, ndaj 'dosjeve të personave të zhdukur' – dhe brenda kategorisë së mëparshme, rasteve që u shfaqën 'më premtuese për sa i përket rezultateve të hetimit'.

27. Lidhur me detyrën e tij për të mbajtur të informuar të afërmit e të zhdukurve, Misioni tha si vijon:

'Misioni pranon që, me synimin për të menaxhuar pritjet në mënyrë më adekuate dhe për të qenë më transparent, ai duhet të kishte bërë më shumë për të mbajtur

të informuar të afërmit dhe publikun e gjerë në lidhje me zbatimin e mandatit të tij, si dhe kufizimet e tij. Sidoqoftë, në rastin aktual dhe duke marrë parasysh pengesat themelore të paraqitura, Misioni nuk beson se të drejtat e ankuesit ishin shkelur’.

28. Lidhur me ndryshimin në mandatin e Misionit (në qershor 2018) dhe efektin e tij mbi këtë rast, Misioni tregoi se ai mban kapacitet ekzekutiv për të mbështetur Institutin e Mjekësisë Ligjore të Kosovës në kryerjen e aktiviteteve të tilla si vlerësimet e vendit, zhvarrosjet dhe gërmimet dhe mbetet në dispozicion nëse informacione të reja të besueshme dalin në dritë.
29. Misioni gjithashtu jep një përshkrim të përgjithshëm të aktiviteteve të tij monitoruese, d.m.th., vëzhgon dhe raporton mbi rastet që trajtohen nga autoritetet vendore, megjithëse nuk sugjeron që aktualisht po monitoron lëndët këtu.

Parashtrësit nga ankuesja

30. Asnjë parashtrësë tjetër nuk u mor nga ankuesja.

IV. SHQYRTIMET

Rëndësia e të drejtave dhe interesave të mbrojtura

31. Si çështje paraprake, Paneli dëshiron të nënvizojë faktin se të drejtat në fjalë në rastet e zhdukjes me forcë janë ndër më të rëndësishmet nga të gjitha të drejtat themelore të njeriut. Në veçanti, raste të tilla shpesh përfshijnë çështje që kanë të bëjnë me të drejtën për jetë, të drejtën për të mos iu nënshtruar trajtimit mizor dhe çnjerëzor, të drejtën për të vërtetën, të drejtën për të respektuar jetën familjare dhe të drejtën për të pasur qasje në drejtësi.
32. Natyra dhe shtrirja e masave që do të miratohen nga autoritetet kompetente për të garantuar mbrojtjen efektive të këtyre të drejtave duhet të jenë në përpjesëtim dhe të maten kundrejt rëndësisë që u kushtohet këtyre të drejtave dhe interesave themelore që ata kërkojnë të mbrojnë.

Kryerja e një vlerësimi realist të veprimeve të Misionit

33. Të drejtat dhe interesat e mbrojtura nga nenet 2 dhe 3 të Konventës duhet të sigurohen dhe garantohen në të gjitha rastet. Sidoqoftë, rrethanat në të cilat duhet të bëhet kjo mund të ndikojnë në atë që mund të bëhet në praktikë dhe, për këtë arsye, në atë që mund të pritët nga autoritetet. Si rezultat, ndërsa rrezikët vështirë se mund të ishin më të larta për viktimat, një vlerësim i sjelljes së autoriteteve kur kërkojnë të mbrojnë të drejtat e tyre duhet të japë llogari për rrethanat përkatëse në të cilat gjendeshin ato autoritete në atë kohë. Sidoqoftë, vështirësitë që lidhen me rrethanat mbizotëruese në atë kohë - për shembull, një situatë konflikti ose një situatë pas konfliktit - duhet të dallohen qartë nga çështjet që kanë të bëjnë me burimet e disponueshme. Ndërsa autoritetet nuk janë përgjegjës për të parët dhe duhet të bëjnë sa më mirë që munden në rrethanat në atë kohë, të fundit nuk japin asnjë justifikim të vlefshëm për t'u tërhequr nga detyrimet ndaj të drejtave të njeriut. Përkundrazi, është përgjegjësi e atyre autoriteteve të sigurojnë që burimet të jenë të organizuara, shpërndara dhe përdorura në mënyrë të tillë që të sigurojnë që detyrimet e tyre ndaj të drejtave të njeriut të ruhen dhe të drejtat përkatëse të mbeten efektive.
34. Prandaj, pritjet e vendosura mbi aftësinë e Misionit për të hetuar dhe zgjidhur lëndë komplekse penale duhet të jenë realiste dhe të mos vendosin mbi misionin një barrë joproporcionale që mandati dhe burimet e tij nuk janë në gjendje të përmbushin. Shihni,

përgjithësisht, *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, paragrafi 60; *L.O. kundër EULEX-it*, 2014-32, 11 nëntor 2015, par. 43-45; *A, B, C, D kundër EULEX-it*, 2012- 09 deri 2012-12, 20 qershor 2013, paragrafi 50; *K to T kundër EULEX-it*, 2013-05 deri 2013-14, 21 prill 2015, par. 53; *Sadiku-Syla kundër EULEX-it*, 2014-34, Vendimi mbi Pranueshmërinë, 29 shtator 2015, paragrafët. 35-37; *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. kundër EULEX-it*, 2014-11 deri 2014-17, Vendimi mbi Pranueshmërinë, 30 shtator 2015, paragrafët 72-74; shih gjithashtu Vendimin e Panelit Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut të UNMIK-ut (PKDNj) në lëndët nr. 248/09, 250/09 dhe 251/09, 25 prill 2013, par. 35 dhe paragrafët 70-71.

35. Në veçanti, Misioni nuk është shtet dhe aftësia e tij për të garantuar mbrojtjen efektive të të drejtave të njeriut nuk mund të krahasohet në të gjitha aspektet përkatëse me atë që mund të pritet nga një shtet (shih, p.sh., vendimi i Panelit në *A, B, C, D kundër EULEX-it*, 2012-09 deri 2012-12, 20 qershor 2013, paragrafi 50; *K deri T kundër EULEX-it*, cituar më lart, paragrafi 53; shih gjithashtu Vendimin PKDNj në rastet nr. 248/09, 250/09 dhe 251/09, 25 prill 2013, par. 35; *SH kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par . 49).
36. Në këtë drejtim, Paneli vëren se detyra e dhënë Misionit ishte në shumë aspekte e frikshme. Numri i rasteve që pritej të hetonte ishte jashtëzakonisht i madh dhe ato raste ishin komplekse. Burimet e vendosura në dispozicion ishin në shumë aspekte të pamjaftueshme dhe joadekuate. Për më tepër, të dhënat e bartura në Mision nga UNMIK-u ishin në një gjendje të dobët dhe kërkuan që Misioni të shpenzonte një sasi të konsiderueshme të kohës dhe burimeve thjesht duke u përpjekur t'u jepte kuptim atyre.
37. Situata pas konfliktit në të cilën Misioni duhej të vepronte e komplikoi punën e saj edhe më tej. Shih p.sh. *L.O. kundër EULEX-it*, 2014-32, 11 nëntor 2015, par. 44 dhe referencat e cituara në të. Bashkëpunimi ishte shpesh më pak se i dobishëm. Paneli vëren se nenet 2 dhe 3 të Konventës janë të drejta të pazëvendësueshme sipas nenit 15(2) të konventës. Sidoqoftë, siç u përmend më lart, ajo që autoritetet mund të pritet të bëjnë në një rast të caktuar për të siguruar këto të drejta do të varet pjesërisht nga rrethanat mbizotëruese në atë kohë. Në rastin aktual, Paneli është veçanërisht i vetëdijshëm për faktin se rrethanat pas konfliktit kishin pasoja praktike për aftësinë e Misionit për të kryer veprime në lidhje me ata që shqetësohen nga mandati i tij ekzekutiv. Prandaj, këto elemente dhe konsiderata janë marrë parasysh nga Paneli për të përcaktuar se çfarë, në ato rrethana, në mënyrë legjitime mund të pritjet nga Misioni në lidhje me lëndën këtu.
38. Disa çështje paraprake duhet të trajtohen këtu. Duhet të theksohet se garancia e përfshirë në nenin 2 të Konventës Evropiane është një nga *mjetet* e jo *rezultat*. Është vërtet e saktë që shteti ose autoritetet përkatëse nuk mund të fajësohen për dështimin në mbrojtjen e të drejtave të një individi nëse ata kanë ndërmarrë çfarëdo hapi të arsyeshëm që të mund të mbrojnë këto të drejta. Sidoqoftë, si një detyrim i mjeteve, ligji pret që mjetet e investuara për të garantuar mbrojtjen efektive të të drejtave themelore janë në përpjesëtim me rëndësinë e së drejtës në fjalë dhe peshën e shkeljes së mundshme që autoritetet kërkojnë të parandalojnë dhe të korrigjojnë. Në veçanti, në lëndën *Mustafa Tunç dhe Fecire Tunç kundër Turqisë* (Aplikacioni nr. 24014/05, Aktgjykim, 14 prill 2015 (Dhoma e lartë), paragrafët 172, të cilat Paneli miratoi në lëndën nr. 2016-12 (par. 63), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut tha këtë:

172. Në mënyrë që të jetë 'efektiv' pasi kjo shprehje duhet të kuptohet në kontekstin e nenit 2 të Konventës, një hetim së pari duhet të jetë adekuat (shih *Ramsahai dhe të tjerët kundër Holandës* [GC], nr. [52391/99](#), § 324, GJEDNJ 2007II). Kjo do të thotë, ai duhet të jetë i aftë të çojë në vërtetimin e fakteve dhe,

kur është e përshtatshme, në identifikimin dhe dënimin e atyre që janë përgjegjës.

173. Detyrimi për të kryer një hetim efektiv është një detyrim jo i rezultatit, por i mjeteve: autoritetet duhet të marrin masat e arsyeshme në dispozicion të tyre për të siguruar prova në lidhje me incidentin në fjalë (shih *Jaloud kundër Holandës* [GC], nr. [47708/08](#), § 186, KEDNj 2014; dhe *Nachova dhe të tjerët k. Bullgarisë* [GC], nr. [43577/98](#) dhe [43579/98](#) § 160, KEDNj 2005VII).

174. Në çdo rast, autoritetet duhet të ndërmarrin çfarëdo hapi të arsyeshëm që mundën për të siguruar provat në lidhje me incidentin, duke përfshirë, ndër të tjera, dëshminë e dëshmitarit okular, provat mjeko-ligjore dhe, kur është e përshtatshme, një autopsi që siguron një regjistër të plotë dhe të saktë të dëmtimit dhe një analizë objektive të gjetjeve klinike, përfshirë edhe shkakun e vdekjes. Çdo mungesë në hetim që minon aftësinë e tij për të vërtetuar shkakun e vdekjes ose personit përgjegjës do të rrezikojë që të mos respektojë këtë standard (shih *Giuliani dhe Gaggio kundër Italisë* [GC], nr. [23458/02](#), § 301, KEDNj 2011).

Paneli do të marrë parasysh këto konsiderata në vlerësimin e përgjigjes së Misionit në këtë rast.

39. Paneli gjithashtu do të shqyrtojë nëse kishte pengesa konkrete dhe reale që mund të kishin minuar mundësinë që Misioni të kryejë një hetim të shpejtë dhe efektiv të një lënde. Një vlerësim i tillë nuk ka për qëllim të justifikojë mangësitë operationale që nuk lidhen me sfida konkrete dhe të demonstrueshme, as të ndikojë në standardin ndaj të cilit Misioni duhet të mbaj në bazë të detyrimeve të tij ndaj të drejtave të njeriut. Shih *L.O. kundër EULEX-it*, 2014-32, 11 nëntor 2015, par. 44; *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović-i, H.S., I.R. kundër EULEX-it*, 2014-11 deri 2014-17, 30 shtator 2015, par. 73-74; dhe *K, L, M, N, O, P, Q, R, S & T (K në T) kundër EULEX-it*, 2013-05 deri 2013-14, 21 prill 2015, par. 54; *Sadiku-Syla kundër EULEX-it*, 2014-34, 19 tetor 2016, para. 31; *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović-it, H.S. dhe I.R. kundër EULEX-it*, 2014-11 deri 2014-17, 19 tetor 2016, par. 57.

Mungesa e hetimit

40. Në rastin aktual, nuk kishte asnjë hetim nga Misioni, intervistë me dëshmitarë ose të afërm, kërkesë për dokumentacion, kontakte me UNMIK-un, ose ndonjë përpjekje të dukshme për të marrë dokumente që UNMIK-u kishte mbledhur në lidhje me të. Siç u diskutua më poshtë, gjithashtu nuk kishte asnjë kontakt, ose përpjekje për kontakt me familjarët e të zhdukurve.
41. Arsyeya e paraqitur nga Misioni për këtë situatë është se ajo u jepte përparësi rasteve që ishin klasifikuar nga UNMIK si "krime lufte" ndaj "rasteve të personave të zhdukur", dhe që ishin "më premtuese për sa i përket rezultatit hetimor". Paneli e gjen argumentin e tillë si problematik për një numër arsyesh.
42. Së pari, e drejta për një hetim në rastet e zhdukjes me forcë nuk është fakultative dhe është jokomplete. Misioni nuk ka arritur të shpjegojë pse ankuesi do të kishte më pak të drejtë për të vërtetën dhe drejtësinë se çdo viktimë tjetër në të njëjtën pozitë.
43. Së dyti, konsideratat praktike (të tilla si numri i rasteve dhe burimet e kufizuara të autoriteteve në fjalë) mund të nënkuptojnë që disa rasteve mund t'iu jepet përparësi ndaj të tjerave. Sidoqoftë, kjo në asnjë rrethanë nuk e prish thelbin e asaj të drejte, d.m.th., nuk e heq ose zvogëlon detyrimin për të kryer një hetim efektiv. Edhe atje ku mbizotërojnë rrethanat të vështira, autoriteti duhet të ndërmarrë të gjithë hapat e arsyeshëm sipas rrethanave. Prandaj, kur një hetim përkohësisht nuk është i mundur,

duhet të vendosen mjete dhe mekanizma të tjerë për të siguruar që të drejtat në fjalë të ruhen mjaftueshëm dhe të garantohen thelbi i tyre. Në veçanti, duhet të ndërmerren hapa për të siguruar që mundësia e një hetimi, edhe nëse vonohet, të ruhet dhe të mos humbet për shkak të vonesave në fillimin zyrtar të tij.

44. Së treti, Paneli vëren se Misioni ka deklaruar në lidhje me disa raste të zhdukjes me forcë se duhej të bënte zgjedhje të caktuara dhe nuk pritej të hetonte të gjitha rastet e tilla. Si rezultat, në kontekstin e *Miomir Krivokapić kundër EULEX-it*, lënda nr. 2016-13, Vendimi dhe Gjetjet, 12 Shkurt 2020, Paneli kërkoi nga Misioni të siguronte informacion në lidhje me numrin e rasteve të këtij lloji që ishin hetuar dhe/ose ndjekur penalisht nga Misioni gjatë rrjedhës së ekzistencës së tij. Duke mos arritur të sigurojë atë informacion, Misioni përsëri u kujtua nga Paneli për kërkesën e tij. *Miomir Krivokapić kundër EULEX-it*, lënda nr. 2016-13, Vendimi mbi Zbatimin e Rekomandimeve të Panelit, 12 shkurt 2021. Paneli vëren në lidhje me këtë se nuk ka asnjë provë para tij që Misioni t'i trajtojë rastet e tilla me përparësi ose që rastet para Panelit të jenë çudira që iu shmangën vëmendjes së Misionit. Në vend të kësaj, do të duket se ato pasqyrojnë dështimin e Misionit për të trajtuar raste të tilla si përparësi dhe për të investuar kohë dhe burime të përshtatshme në përpjekjen për t'i zgjidhur ato.
45. Në këtë rast, Paneli thekson që mungesa e hetimit ishte shtuar nga mungesa e komunikimit me të afërmit e të zhdukurve.
46. Për më tepër, Misioni nuk ndërmori asnjë hap për të siguruar mjete alternative për të lehtësuar efektin e kësaj mungese hetimi mbi të drejtat e tyre. Prandaj, 'përparësia e tij' rezultoi në një mungesë të plotë të hetimit, mjetit juridik dhe të vërtetës sa i përket kësaj lënde.
47. Paneli vëren në këtë kontekst se situata pas konfliktit në të cilën Misioni duhej të vepronte nuk e pengoi në asnjë mënyrë Misionin të bënte këto gjëra. As mungesa e burimeve nuk duket se siguron një shpjegim të vlefshëm për dështimin e tij sa edhe për të shikuar këtë lëndë.
48. Në këtë drejtim, Paneli dëshiron të shtojë sa vijon. Së pari, ishte përgjegjësia e Misionit të siguronte që ajo të organizohej dhe të shpërndante burimet e saj në një mënyrë në përputhje me detyrimet e saj për të drejtat e njeriut. Si një mision 'sundimi i ligjit', është e qartë se përgjegjësitë që kanë të bëjnë me sundimin e ligjit duhet të kishin qenë përparësitë institucionale dhe operacionale.
49. Së dyti, aty ku është e nevojshme për t'u dhënë përparësi veprimtarive të caktuara mbi të tjerat, duhet të sigurohej, së paku, se (a) ishte hartuar dhe publikuar një strategji dhe politikë e qartë për këtë qëllim (dhe e cila, sipas dijenisë së Panelit, nuk ka ekzistuar kurrë) dhe (b) që prioritizimi nuk rezultoi në braktisjen e detyrimeve të tij ndaj të drejtave të njeriut, veçanërisht në lidhje me ato të drejta që kanë karakter absolut.
50. Duke marrë parasysh që Misioni po zëvendësonte autoritetet vendore në shumë prej përgjegjësive të tij ekzekutive, i takonte Misionit të siguronte që kjo të bëhej në përputhje të plotë me ato përgjegjësi të të drejtave të njeriut që ishin të lidhura me atë rol. Mungesa e burimeve nuk jep arsytim për dështimin për të bërë këtë. Nëse diçka, kjo do të duhej të bënte të domosdoshme që Misioni të kërkonte burime që i mungonin ose, kur kjo ishte refuzuar, të publikonte qartë dhe sinqerisht faktin se ai do të ishte në gjendje të merrej vetëm me një grup të ngushtë të përgjegjësive ekzekutive. Transparenca, megjithëse nuk është një zëvendësim për kryerjen e një hetimi efektiv ose përmbushjen e detyrimeve të tjera të të drejtave të njeriut, është me të vërtetë një element i rëndësishëm i përgjegjësisë dhe viktimat e shkeljeve të të drejtave të njeriut kishin të drejtë të dinin se çfarë Misioni ishte *me të vërtetë* në gjendje të bënte për të korrigjuar shkeljet e të

drejtave të tyre. Përderisa sfiduese, situata pas konfliktit në të cilën Misioni duhej të vepronte nuk ofron një shpjegim të kënaqshëm për dështimin në shkallë të gjerë për t'u marrë me raste të këtij lloji. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut e ka bërë të qartë - megjithëse në lidhje me shtetet - që detyrimet e të drejtave të njeriut duhet të përmbushen gjithashtu në kontekstin e një konflikti të armatosur në vazhdim e sipër, duke përfshirë kërkesat procedurale sipas nenit 2 të Konventës për të kryer një hetimi (shih, p.sh., *Al-Skeini kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Aplikacioni nr. 55721/07, Aktgjykim, 7 korrik 2011; *Jaloud kundër Holandës*, Aplikacioni nr. 47708/08, Gjykimi, 20 nëntor 2014).

51. Dështimi i Misionit për të trajtuar raste të tilla mund të jetë prekur nga burimet e tij të kufizuara dhe nga sfidat e paraqitura nga situata pas konfliktit në të cilën ai duhej të vepronte. Por një dështim për të planifikuar si duhet dhe për të zhvilluar strategji të hollësishme dhe transparente për t'u marrë me ato raste është të paktën nëse jo më domethënësja në shpjegimin e faktit, se lënda në fjalë nuk ishte hetuar dhe se nuk ishte bërë asnjë përpjekje për t'i komunikuar viktimat.
52. Së treti, ndërsa përparësia e lëndëve mund të jetë e arsyeshme kur lëndët që kërkojnë veprimet e autoriteteve janë të shumta për kapacitetet e saj, vendimi për t'i dhënë përparësi duhet të paktën të përmbushë dy kriteret themelore. Së pari, nuk duhet të diskriminojë në baza të palejueshme të ndaluara nga ligji i të drejtave të njeriut. Shih, përgjithësisht, nenin 14 të KEDNj-së; nenet 2 dhe 7 Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut; Nenet 4(1) dhe 26 të ICCPR; dhe neni 1 (3) i Kartës së KB-së. Së dyti, siç u bë e qartë nga GjEDNj-ja (cituar, sipër, në paragrafin 30), detyrimi për të kryer një hetim efektiv kërkon që autoritetet të marrin masat e arsyeshme në dispozicion të tyre për të siguruar prova në lidhje me incidentin në fjalë (Mustafa Tunç dhe Fecire Tunç kundër Turqisë, Aplikacioni nr. 24014/05, Aktgjykim, 14 prill 2015 (Dhoma e Madhe), paragrafët 173-174). Në këtë rast, Misioni nuk u përfshi në asnjë proces të mbledhjes së provave. Në fakt, ai madje nuk i kërkoi UNMIK-ut ose autoriteteve të tjera dosjet e fjetura që ata kishin ose mund të kishin në posedim të tyre. Kjo e çon Panelin në një shqetësim të katërt lidhur me rrjedhën e veprimit të ndërmarrë nga Misioni.
53. Për të shpjeguar dështimin e tij për të hetuar këtë rast, Misioni sygjeron që ai duhej t'i jepte përparësi rasteve që dukeshin 'më premtues për sa i përket rezultateve të hetimit'. Në mungesë të ndonjë hetimi paraprak të kësaj lënde, Paneli nuk është i bindur se një vlerësim i tillë mund të ishte kryer në mënyrë të drejtë, në një mënyrë të qëllimshme dhe në një mënyrë që garantonte mbrojtjen efektive të të drejtave të atyre në fjalë. Paneli nuk është i bindur se Misioni mund të ketë qenë në gjendje të bëjë një vlerësim të tillë pa kërkuar dosjen e UNMIK-ut dhe pa kryer ndonjë intervistë ose pa kontaktuar me ata që janë më afër të zhdukurve. Për më tepër, siç u përmend më lart (paragrafi 44), nuk ka asnjë tregues para Panelit që Misioni në fakt kishte zbatuar ndonjë strategji efektive të prioritizimit që e lejoi atë të përqendrohej në një grup të rëndësishëm të prioriteteve që përbënin detyrimet e tij ndaj të drejtave të njeriut dhe peshën e shkeljeve të atyre të drejtave që ndodhin në rastet e 'zhdukjes me forcë'. Prandaj, Paneli nuk është i kënaqur që vlerësimi i prioritizimit të Misionit ishte bazuar në një bazë të mjaftueshme dhe të besueshme për të siguruar dhe garantuar të drejtat e atyre për të cilat ka ankesa.
54. Për më tepër, përpara se të bënte thirrjen e gjyqimit të mësipërme që do të kishte pasojat të tilla domethënëse ndaj të drejtave të ankuesit, Misioni do të pritej që të kërkonte ndihmën dhe bashkëpunimin e autoriteteve të tjera nëse dhe kur këta të fundit mund të kishin në posedim informacionin dhe/ose burimet që kanë lidhje me përpjekjet e të parit për të kryer një hetim efektiv. Shihni, përgjithësisht, *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, par. 64, duke iu referuar: *Lënda Güzelyurtlu dhe të tjerët k. Qipros dhe Turqisë*, Aplikacioni nr. 36925/07, Aktgjykim, 29 Janar 2019,

paragrafët 229 dhe 232-233. Misioni nuk arriti të kontaktojë ata me informacione (potenciale) në lidhje me këtë rast dhe nuk ka dhënë asnjë shpjegim për atë dështim.

55. Në bazë se çfarë u përmend mësipërme, edhe nëse Misioni do të ishte autorizuar t'u jepte përparësi rasteve të caktuara të kësaj natyre (të paktën përkohësisht), ai nuk veprroi në këtë rast në një mënyrë që të ishte në përputhje me ruajtjen efektive të të drejtave të ankuesit. Dështimi i tij për të hetuar këtë lëndë dhe për të ndërmarrë edhe hapat më themelorë për të pasur në zotërim të gjithë informacionin në dispozicion para se të vendoste për të mos hetuar atë përbën një shkelje serioze të detyrimeve të tij të të drejtave të njeriut sipas nenit 2 (pjesë procedurale) dhe 3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Ai zbulon mungesën e zellit dhe të sjelljes korrekte në ushtrimin e një elementi kritik të mandatit të tij.

Mos informimi i të afërmeve të ngushtë të të zhdukurve

56. Ligji ndërkombëtar i të drejtave të njeriut kërkon që në një rast siç është ai i tanishmi, të afërmit e të zhdukurve duhet të mbahen të informuar mjaftueshëm për rrjedhën e hetimit të lëndës dhe rrjedhën e procedurave. Shih, në përgjithësi *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, paragrafi 97; *S.H. kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par. 66; *Desanka dhe Zoran Stanisić kundër EULEX-it*, 2012-22, 11 nëntor 2015, par. 66; *L.O. kundër EULEX-it*, 2014-32, 11 nëntor 2015, paragrafët. 60-61, 72-73; PShDNJ, Shënim i praktikës gjyqësore mbi detyrën për të hetuar pretendimet e shkeljeve të të drejtave, fq. 28-30; shih gjithashtu *Ahmet Özkan dhe të tjerët kundër Turqisë*, Aplikacioni nr. 21689/93, Aktgjykimi i GjEDNJ i 6 prillit 2004, paragrafët. 311-314, *Isayeva k. Rosisë*, Aplikacioni nr. 57950/00, Aktgjykimi i GjEDNJ-së i 24 shkurtit 2005, paragrafët. 211-214; *Al-Skeini dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Aplikacioni nr. 55721/07, Aktgjykimi i GjEDNJ-së i 7 korrikut 2011, par. 167.
57. Kjo kërkesë ka për qëllim të sigurojë që të afërmit mund të kontribuojnë në mënyrë domethënëse dhe të marrin pjesë dhe kërkon të zvogëlojë sforcimin dhe dhimbjen rreth mosdije se çfarë i ka ndodhur të dashurit të tyre. Shih gjithashtu *S.H. kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par. 66; *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, par. 96. 58.
58. Detyrimi për t'i mbajtur viktimat të informuar rreth përpjekjeve hetimore është veçanërisht i rëndësishëm në një rast që përfshin veprime të zhdukjes me forcë pasi të afërmit e mbijetuar mund të mos kenë burim tjetër informacioni në lidhje me fatin e të afërmit (afërmeve) të tyre dhe ata do të vazhdojnë të jetojnë me shpresë se fati i të afërmit të tyre një ditë do të sqarohet. Si rezultat, të afërmit e ngushtë të viktimave të zhdukura vuajnë emocionalisht nga mungesa e informacionit në lidhje me fatin e të dashurit të tyre. Shih *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, paragrafi 98; *Zufe Miladinović kundër EULEX-it*, 2017-02, 19 qershor 2019, par. 87; *S.H. kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par. 78. Një kërkesë e tillë është një element i domosdoshëm i mbrojtjes së të drejtave të viktimave në hetimin e një çështjeje të tillë. Shih p.sh., *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, paragrafi 98; *S.H. kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par. 77; *Desanka dhe Zoran Stanisić kundër EULEX-it*, 2012-22, 11 nëntor 2015, para. 66, duke iu referuar *L.O. kundër EULEX-it*, 2014-32, 11 nëntor 2015, paragrafët. 60-61, 72-74; *Zufe Miladinović kundër EULEX-it*, 2017-02, 19 qershor 2019, par. 86; shih gjithashtu *Ahmet Özkan dhe të tjerët kundër Turqisë*, Aplikacioni nr. 21689/93, Aktgjykimi i GjEDNJ i 6 Prillit 2004, paragrafët. 311-314, *Isayeva k. Rosisë*, Aplikacioni nr. 57950/00, Aktgjykimi i GjEDNJ i 24 shkurtit 2005, paragrafët. 211-214; *Al-Skeini dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Aplikacioni nr. 55721/07, Aktgjykimi i GjEDNJ-së i 7 korrikut 2011, par. 167.

59. Autoritetet kompetente nuk do të lejohen lehtësisht të shpërfillin ose injorojnë këtë detyrim. Shih *S.H. kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, para. 67; U.F. kundër EULEX, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 Shkurt 2020, paragrafi 98.
60. Paneli gjithashtu vëren se e drejta për të vërtetën në lidhje me shkeljet e të drejtave të njeriut nuk është vetëm një e drejtë individuale. Gjithashtu është një e drejtë kolektive, që shërben për të ruajtur kujtesën në nivelin e shoqërisë dhe duke vepruar si një mbrojtje kundër përsëritjes së shkeljeve. Shih Komentin e Përgjithshëm mbi të Drejtën për të Vërtetën në lidhje me Zhdukjen me Forcë, Raportin e Grupit Punues për Zhdukjet e Detyruara ose të Vullnetshme (2010), Dokumenti A/HRC/16/48, Preambulë. Në kontekstin pas konfliktit të Kosovës, hetimet e zhdukjeve me forcë kontribuan - dhe vazhdojnë të kontribuojnë - në promovimin e së vërtetës, në kujtesën kolektive të shkeljeve të tilla të të drejtave të njeriut dhe në sigurimin e mos-përsëritjes së tyre.
61. I pyetur nga Paneli pse Misioni nuk kërkoi të kontaktojë me të afërmit e të zhdukurve, Misioni u përgjigj se nuk mund të kishte kontaktuar të afërmit në të gjitha prej rreth 5,000 'rasteve të personave të zhdukur', dhe se, për këtë arsye, nuk kërkoi të kontaktoje të afërmit në këtë rast. Paneli e konsideron këtë shpjegim si të pakënaqshëm. Edhe nëse vendimi i Misionit për të mos hetuar kishte qenë i pranueshëm, ai nuk e kufizonte detyrimin e tij për t'i mbajtur të informuar të afërmit pasi ato pasqyrojnë dy detyrime të ndara që burojnë nga e njëjta e drejtë. Në vend të kësaj, mungesa e informacionit nga ana e Misionit mund të ketë vazhduar të ushqejë shpresën e familjes se çështje përfundimisht do të vihej para drejtësisë, siç kishin të drejtë të prisnin.
62. Detyra e përshkruar më sipër nuk është fakultative, ajo është e rëndësishme. Në rastin aktual, përpjekjet e vendosura nga Misioni për të përmbushur atë detyrë - ose, më saktë, mungesa e saj - nuk pasqyrojnë rëndësinë e interesave që ishin në rrezik. Dështimi i Misionit do të kishte kontribuar më tej për ta lënë ankuesin në një gjendje të pasigurisë që do të kishte kontribuar që atij t'i shkaktohej shqetësim emocional.
63. Bazuar në sa më sipër, Paneli konstaton se Misioni nuk ka përmbushur detyrimin e tij për të informuar ankuesin ashtu siç ishte kërkuar dhe, duke vepruar kështu, kishte shkelur të drejtat e tij themelore, siç garantohen në nenet 2 (pjesë procedurale) dhe 3 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut.
64. Në bazë të gjetjeve të Panelit në lidhje me nenet 2 dhe 3 të Konventës, nuk është rreptësisht e nevojshme që Paneli të bëjë gjetje specifike në lidhje me të drejtat e garantuara sipas nenit 8 të Konventës. Sidoqoftë, Paneli dëshiron të nxjerrë në pah faktin se një nga pasojat më serioze të shkeljes së të drejtave të ankuesit kanë të bëjnë me jetën e tij familjare. Për dy dekada tani, ai jeton pa babanë e tij, dhe pa mbështetjen e tij emocionale dhe financiare, të shoqëruara nga pasiguria e dhimbshme e fatit të tij. E drejta e tij për respekt për jetën e tij familjare është prekur qartë nga situata.

E drejta për një zgjidhje efektive juridike

65. Kjo lëndë pasqyron një realitet shumë më të gjerë dhe një problem më të madh institucional, të cilin Paneli e ka vërejtur në këtë dhe në rastet e tjera që janë paraqitur para tij. Regjistrimi i këtyre procedurave sugjeron që shumica e rasteve të zhdukjes me forcë që datojnë që nga konflikti i Kosovës dhe pasojat e tij janë lënë të pa hetuara dhe të pazgjidhura. Ata së pari erdhën nën përgjegjësinë e Kombeve të Bashkuara. Pastaj tek EULEX-i Kosovë. Dhe tani tek autoritetet vendore, të Kosovës. Pavarësisht përfshirjes së autoriteteve të shumta gjatë dy dekadave, shumica e atyre rasteve kanë mbetur të pa hetuara ose në gjendje të paqartë. Si rezultat, viktimat kanë pasur pak drejtësi dhe të vërtetë, dhe pak qartësi mbi atë që po bëhej nga ata me përgjegjësi për të vepruar për të mbrojtur dhe garantuar të drejtat e tyre.

66. Në çdo fazë, viktimat do të kishin të drejtë të besonin, të prisnin dhe të shpresonin që autoritetet e reja do të bënin më mirë se ai i mëparshmi. Ata duhet të jenë zhgënjyer shumë që shpresat e tyre nuk u realizuan. Shumica e rasteve të zhdukjes me forcë mbeten, në mënyrë të pabesueshme dhe të pafalshme, të pa hetuara. Fjalë për fjalë qindra prej tyre kaluan nëpër duart e Misionit pa u hetuar.
67. Kur u pyetën për gjendjen aktuale të disa prej rasteve - përfshirë edhe rastin aktual - që kaluan 10 vjet nën përgjegjësinë e Misionit, Misioni tani u referohet autoriteteve të Kosovës. Megjithatë, të drejtat e njeriut nuk janë një kovë që autoritetet duhet të përcjellin prej njërit tek tjetri. Për një dekadë, Misioni kishte përgjegjësinë për të hetuar këto raste - përfshirë edhe këtë - dhe nuk arriti ta bëjë këtë. Tani duhet të rregullojë pasojat e veprimeve dhe vendimeve të veta.
68. Në këtë bazë, Paneli konsideron se Misioni ka shkelur dhe po shkel aktualisht një të drejtë tjetër të ankuesit, domethënë, të drejtën e tij për një mjet efektiv juridik, siç garantohet, ndër të tjera, nga neni 13 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, neni 8 të Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut dhe nenit 2(3) të Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike. Shih gjithashtu *Kudla k. Polonisë*, Aplikacioni nr. 30120/96, Aktgjykim, 26 Tetor 2000, në veçanti, par. 152.
69. Paneli fton shefin e Misionit të marrë në konsideratë me kujdes pasojat e këtyre gjetjeve dhe cilat masa duhet të vendosen për të siguruar një mjet efektiv juridik për shkeljen e të drejtave të ankuesit. Fakti që të drejtat e ankuesit janë shkelur për dy dekada, njëra prej të cilave nën përgjegjësinë e Misionit, duhet të justifikojë që hapat e ndërmarrë duhet të jenë të tillë që të pasqyrojnë peshën dhe kohëzgjatjen e këtyre shkeljeve, si dhe nevojën për efikasitet në rregullimin e atyre. Shih, përgjithësisht, *Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Aplikacioni nr. 7552/09, Aktgjykim, 4 mars 2014, në veçanti, par. 41; *Husayn (Abu Zubaydah) kundër Polonisë*, Aplikacioni nr. 7511/13, Aktgjykim, 24 korrik 2014, par. 540; *Kaya kundër Turqisë*, Aplikacioni nr. 158/1996/777/978, Aktgjykim, 19 shkurt 1998, par. 106; *Mahmut Kaya kundër Turqisë*, Aplikacioni nr. 22535/93, Aktgjykim, 28 mars 2000, në veçanti, par. 124.

Të ndryshme

70. Në një moment në gjysmën e dytë të vitit 2018, dosja e lëndës së Janačković u dorëzua institucioneve kompetente të Kosovës. Misioni vëren se ai mban një kapacitet ekzekutiv për të mbështetur Institutin e Mjekësisë Ligjore të Kosovës dhe se është i gatshëm të mbështesë institucionet e Kosovës në çdo përpjekje për të gjetur z. Janačković dhe çdo person tjetër të zhdukur. Për më tepër, Misioni thekson që, megjithëse nuk mund të këshillojë institucionet e Kosovës për raste individuale, ai ofron rekomandime që adresojnë çështje sistematike dhe po mbështet administrimin e hetimeve penale, si dhe sigurimin e trajnimit përkatës për Policinë e Kosovës.
71. Nuk ka asnjë tregues që ka filluar ndonjë hetim nga autoritetet vendore për lëndën në fjalë.

PËR KËTO ARSYE, PANELI NJËZËRI

GJEN që Misioni ka shkelur të drejtat themelore të ankuesit, siç garantohet në nenet 2 (pjesë procedurale), 3 dhe 13 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;

MË TEJ GJEN se shkeljet janë serioze dhe të vazhdueshme dhe se ata, për këtë arsye, kërkojnë zbatimin e masave korrigjuese në përpjesëtim me ato;

PËRCAKTON se nuk është e nevojshme të bëhen konkluzione edhe në lidhje me nenin 8 të Konventës;

FTON SHEFIN E MISIONIT, në veçanti, të marrë në konsideratë sa vijon:

- i. Të pranohet shkeljen e të drejtave të ankesës nga ana e Misionit;
- ii. Të siguron një kopje të këtij vendimi për
 - a) organet përkatëse të Misionit,
 - b) autoritetet përkatëse politike në Bruksel, dhe
 - c) autoritetet vendore kompetente për të hetuar këtë lëndë;
- iii. Të urdhëron që kjo lëndë të monitorohet nga organet kompetente të Misionit;
- iv. T'i bëjë pyetje autoriteteve vendore kompetente se cilat hapa janë ndërmarrë, nëse ka, për të hetuar këtë rast dhe cilat hapa të ardhshëm po planifikohen;
- v. Të kontaktojë me ankuesin për të gjetur një mënyrë për të korrigjuar shkeljen e të drejtave të tij.

PANELI KËRKON NGA MISIONI të raportojë mbi zbatimin e këtyre rekomandimeve dhe t'u përgjigjur pyetjeve të tij sa më shpejt që është e mundur, deri më 30 nëntor 2021.

Për Panelin

Guénaél METTRAUX
Kryesues

Petko PETKOV
Anëtar zëvendësues

Anna AUTIO
Anëtare